

Звіт про наукову роботу центру/лабораторії у 2017 році

Центр досліджень історії та культури східноєвропейського єврейства

Керівник: Фінберг Леонід Кушелевич, директор Центру

Дата створення центру/лабораторії: 03 лютого 2006 року (наказ про Центр)

1. НАПРЯМ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ:

- Історія та культура євреїв України у XVIII – XX ст.
- Спогади свідків як історичне джерело (усна історія)
- Вивчення єврейської мистецької спадщини (художні мистецтва, музика)
- Історія єврейського книгодрукування в Україні
- Юдео-християнський діалог

2. АНОТОВАНІ ЗВІТИ ПО НАУКОВИМ ТЕМАМА/ПРОЕКТАМ, які виконуються в центрі/лабораторії:

2.1.

Тема: Школа перекладів з їдишу українською мовою

Керівник: Наталія Риндюк

Термін виконання: 3 2016 року

Джерело фінансування: Фонд НАДАВ, Ізраїль

Реєстраційний номер в УкрІНТЕІ:

Мета роботи: створення школи перекладачів наукових та художніх текстів з їдишу українською

Очікувані результати роботи: переклад низки їдишських текстів українською мовою

Кількість виконавців: 1

Стислий опис отриманих наукових результатів:

В 2017 році школа перекладів перейшла на новий формат роботи. Найбільш здібні студенти, які за попередній рік здобули навички професійно перекладати тексти з їдишу почали працювати знад перекладами окремих творів.

Найбільшим досягненням роботи Школи став переклад Шолом Алейхема «Тев'є Молочник» (Олександра Уралова), який вийшов друком у видавництві «Знання». Це перший в українській історії переклад, оскільки за радянських часів, Шолом Алейхема, та й не тільки його, частіше переказували ніж перекладали. Обсяг книги майже на чверть більше ніж його радянський аналог. Перекладачка працює над наступними творами автора. Ще однією перемогою стала книга Менделя Ошеровича «Як живуть люди в Радянській Росії» про голод – переклад публікацій газети «Форвардз» 30-их років. Перекладені також твори Давида Бергельсона, Дебори Фогель, Іцхока-Лейбуша Переца та ін.

В цьому році також функціонував перекладацький семінар для учасників Шкіл перекладів з ївриту та їдишу, на якому виступали Володимир Каденко, Олександра Уралова, Андрій Павлишин, Леся Лисенко, Наталія Комарова. Лектори продемонстрували учасникам програми особливості перекладу, які, в першу чергу, залежать від філософії і теорії перекладу, а не лише від особливості мов.

Практична цінність результатів та продукції: Перекладені з їдишу твори виходять друком як самостійні книжки та в Художньо-публіцистичному альманасі «Сгупець». Поступово постає школа перекладів українською з мови їдиш.

Використання результатів дослідження у навчальному процесі: Школа перекладів з ідишу – навчальний проект.

2.2.

Тема: Школа перекладів з івриту українською мовою

Керівник: Олена Бондаренко

Термін виконання: 3 2016 року

Джерело фінансування: Фонд НАДАВ, Ізраїль

Реєстраційний номер в УкрІНТЕІ:

Мета роботи: створення школи перекладачів наукових та художніх текстів з івриту українською

Очікувані результати роботи: переклад низки івритських текстів українською мовою

Кількість виконавців: 1

Стислий опис отриманих наукових результатів:

В 2017 році школа перекладів перейшла на новий формат роботи. Найбільш здібні студенти, які за попередній рік здобули навички професійно перекладати тексти з івриту почали працювати знад перекладами окремих творів.

Українською перекладені прозові тексти Орлі Кастель-Блюма та поезія Іегуда Аміхая.

Учасники школи брали участь в перекладацькому семінарі.

Практична цінність результатів та продукції: Перекладені з івриту твори будуть надруковані в Художньо-публіцистичному альманасі «Єгупець». Поступово постає школа перекладів українською з івриту.

Використання результатів дослідження у навчальному процесі: Школа перекладів з івриту – навчальний проект.

2.3.

Тема: Розробка концепції та підготовка до видання Антології текстів українського дисидентського руху

Керівник: Леонід Фінберг

Термін виконання: 2017 р.

Джерело фінансування: Український Католицький Університет, Львів.

Реєстраційний номер в УкрІНТЕІ:

Мета роботи: розробити концепцію та підготувати до видання Антології текстів українського дисидентського руху.

Очікувані результати роботи: видання Антології текстів українського дисидентського руху.

Кількість виконавців: 5

Стислий опис отриманих наукових результатів:

За роки незалежності України чимало зроблено для осмислення українського дисидентського руху 1960-80- х років. Вийшли друком чисельні збірки творів Василя Стуса, Валерія Марченка, Зиновія Антонюка, Миколи Руденка та інших. У видавництвах Смолоскип, Фоліо, Дух і Літера тощо видані дуже вражаючі книги спогадів Мирослава Мариновича, Семена Глузмана, Зиновія Антонюка, Йосифа Зісельса, Світлани Кириченко, Василя Овсієнка та інших. З'явилося декілька досліджень про історію дисидентського руху.

В той же час, всі ці видання є першоджерелами, важливими для сучасників подій, але не орієнтованими на наступні покоління. Адже, фундаментальні книги, як правило, читають про свій час, а інші періоди історії людей (не дослідників) цікавлять менше. Надзвичайно важливо аби етос та дискурс, концепти та тези українського дисидентського руху стали значимими для наступного покоління. Але для цього той доробок текстів, який існує на

сьогодні, необхідно впорядкувати та систематизувати, та представити для наших молодших сучасників.

Саме сьогодні, на новому історичному етапі після подій Майдану можливе і більш глибоке осмислення дисидентського руху як передісторії мужності героїв Майдану та війни на Сході України. В світовій практиці існує відповідний досвід: книги, які описують найбільш значимі події національної історії видаються у вигляді антологій.

Практична цінність результатів та продукції Видання Антології текстів українського дисидентського руху в адаптованому для сучасних поколінь вигляді.

Використання результатів дослідження у навчальному процесі: Антологія стане важливим джерелом інформації для студентів-істориків та політологів, більш широко – молоді.

2.4.

Тема: Написання посібників з історії та мистецтва євреїв України для єврейських шкіл.

Керівники: Леонід Фінберг, Наталія Риндюк

Термін виконання: 2017-2018

Джерело фінансування: Dutch Jewish Humanitarian Fund (JHF)

Реєстраційний номер в УкрІНТЕІ:

Мета роботи: підготувати до друку та видати навчальні посібники.

Очікувані результати роботи: видання посібників

Кількість виконавців: 6

Стислий опис отриманих наукових результатів:

Сьогодні в єврейських школах України практично відсутні навчальні матеріали, які б висвітлювали історію та мистецтво єврейської громади, яка впродовж століть проживала на наших теренах. Школярі вивчають єврейську історію західної цивілізації, а про події в Україні не знають практично нічого окрім погромів та Голокосту.

Мета проекту – змістити акценти викладання історії та мистецтва євреїв України, продемонструвавши довгу історію співжиття та українсько-єврейських взаємин, а також надзвичайно багату культурну спадщину євреїв України.

Практична цінність результатів та продукції: Вийдуть друком навчальні посібники для єврейських шкіл, в яких вперше будуть розкриті теми історії та мистецтва євреїв України.

Використання результатів дослідження у навчальному процесі: Навчальні посібники будуть використовуватись в шкільному навчанні.

2.5.

Тема: Підготовка та проведення виставки робіт Ольги Рапай-Маркіш та видати альбому-книги спогадів про майстриню «Ольга Рапай-Маркіш: життя та творчість» (видавництво «Дух і літера»).

Керівник: Леонід Фінберг

Термін виконання: 2017 р.

Джерело фінансування: Благодійні внески приватних осіб.

Реєстраційний номер в УкрІНТЕІ:

Мета роботи: підготувати та провести виставку робіт Ольги Рапай-Маркіш та видати альбому-книги спогадів про майстриню.

Очікувані результати роботи: проведення виставки Ольги Рапай-Маркіш та видання альбому-книги спогадів про майстриню.

Кількість виконавців: 5

Стислий опис отриманих наукових результатів: Ольга Рапай-Маркіш (1929–2012) – донька розстріляного у справі Єврейського антифашистського комітету поета і драматурга Переца Маркіша і репресованої як «член родини зрадника Батьківщини» філолога Зінаїди

Йоффе, падчерка розстріляного за «український націоналізм» мовознавця і перекладача Бориса Ткаченка. Вона сама пережила заслання і поразку в правах, розділила трагічну долю безлічі своїх сучасників.

Проте самі твори Ольги Рапай у дивний спосіб суперечать її біографії, ніби кидають їй виклик — і водночас є невіддільними від її долі. Світ кераміки Рапай – це чудове й унікальне переплетіння традицій і казки, міфології і побуту. Це яскравий світ, де поряд у злагоді живуть люди, тварини, птахи і фантастичні істоти.

Практична цінність результатів та продукції: Відкрита виставка та видана книга доступні широкому загалу.

Використання результатів дослідження у навчальному процесі: Підготовлена виставка буде цікавою студентам-культурологам, а видана книга стане в нагоді також історикам, літературознавцям та широкому загалу.

2.6.

Тема: Створення Віртуального музею Василя Стуса.

Керівники: Дмитро Стус, Олексій Сігов, Леонід Фінберг

Термін виконання: 2016-2017 р.

Джерело фінансування: Міжнародний фонд «Відродження», Infopulse, Україна.

Реєстраційний номер в УкрІНТЕІ:

Мета роботи: зберегти та популяризувати історію життя і творчості Василя Стуса в контексті історичних, політичних і культурних подій ХХ століття.

Очікувані результати роботи: створення Віртуального музею Василя Стуса.

Кількість виконавців: 1

Стислий опис отриманих наукових результатів:

Постать Василя Стуса, як мало кого іншого, дає для цього багатий матеріал, адже поет був причетний до всіх найважливіших процесів і больових точок нашої історії в другій половині минулого століття. Віртуальний музей представляє історію життя і творчості Василя Стуса в контексті історичних, політичних і культурних подій ХХ століття, показує особистість через репліки друзів і ворогів, рукописи і речі, вчинки і щоденникові записи, живі голоси й мистецькі інтерпретації.

Віртуальний інтерактивний музей – це вікно в приватний світ людини і водночас – частина великої історії, що складається з мікроісторій реальних людей. У Віртуальному музеї автори планують показати, як ХХ століття впливало на формування Василя Стуса і як сам поет впливав і продовжує впливати на український соціум своїми творами, вчинками і, врешті, самою присутністю. Такий погляд на історію дає змогу глибше зрозуміти причини того, що відбувається в Україні та її культурі сьогодні, а також запропонує молоді приклади пошуку себе у світі.

Музей Василя Стуса існуватиме у віртуальній формі: кожен відвідувач зможе побачити Стусові рукописи, приватні речі та фотографії, почути його голос та найцікавіші мистецькі інтерпретації його творчості. Передбачено й зворотний зв'язок із відвідувачами, – старшокласниками, студентами, вчителями та викладачами – аби пріоритетно висвітлювати та пояснювати найцікавішу для них інформацію.

Практична цінність результатів та продукції: Існування музею Василя Стуса у віртуальній формі.

Використання результатів дослідження у навчальному процесі: Віртуальний музей Василя Стуса стане в нагоді студентам різних гуманітарних спеціальностей: літературознавців, істориків, культурологів та ін.

2.7.

Тема: Підготовка та видання підручника з арамейської мови Дмитра Цоліна «Арамейська мова біблійних текстів і Таргума Онкелоса»

Керівник: Леонід Фінберг

Термін виконання: 2016-2017 рр.

Джерело фінансування: Ваад України

Реєстраційний номер в УкрІНТЕІ:

Мета роботи: підготувати та видати підручник з вивчення арамейської мови.

Очікувані результати роботи: видання книги.

Кількість виконавців: 4

Стислий опис отриманих наукових результатів:

Ця книга є практичним підручником із вивчення арамейської мови Біблії та Таргума Онкелоса. Вона містить не лише необхідні теоретичні знання з фонології, морфології та синтаксису, а й вправи, які допоможуть краще засвоїти вивчений матеріал. Наприкінці кожного розділу запропоновано екскурс в історичну граматику, в якому показано зміни граматичних форм порівняно з іншими семітськими мовами. Підручник зацікавить студентів та викладачів, а також усіх, хто вивчає арамейську мову.

Автор – доктор філологічних наук, доцент Національного університету «Острозька академія» Дмитро Цолін.

Практична цінність результатів та продукції: Книга видана та доступна широкому загалу.

Використання результатів дослідження у навчальному процесі: Книга є практичним підручником із вивчення арамейської мови Біблії та Таргума Онкелоса.

2.8.

Тема: Підготовка та видання книги Генрі Абрамсона «Молитва за владу. Українці та євреї в революційну добу (1917–1920)».

Керівники: Леонід Фінберг, Наталія Риндюк

Термін виконання: 2016-2017 рр.

Джерело фінансування: Фонд НАДАВ, Ізраїль

Реєстраційний номер в УкрІНТЕІ:

Мета роботи: перекласти українською мовою та видати книгу Генрі Абрамсона, присвячену українсько-єврейських відносинам часів УНР.

Очікувані результати роботи: видання книги.

Кількість виконавців: 3

Стислий опис отриманих наукових результатів:

Після краху Російської імперії українці та євреї, подолавши взаємні протиріччя, разом працювали над створенням Міністерства єврейських справ у рамках нової Української держави. Цей сміливий експеримент тривав зовсім недовго – допоки існувала сама незалежна Українська Народна Республіка. Генрі Абрамсон досліджує цей складний період українсько-єврейської історії, показує як склалися міжетнічні стосунки за часів різних українських урядів. Особливу увагу приділено постаті Симона Петлюри і його ставленню до євреїв. Книга буде цікавою всім, хто цікавиться добою Української революції і міжетнічними стосунками.

Практична цінність результатів та продукції: Книга, що описує надзвичайно цікавий, складний та малознаний період в історії України та українсько-єврейських відносин, видана та доступна широкому загалу.

Використання результатів дослідження у навчальному процесі: Книга буде надзвичайно корисною для студентів-істориків.

2.9.

Тема: Підготовка та видання книги Зигмунта Баумана та Леонідаса Донскіса «Плинне зло. Життя без альтернатив».

Керівники: Леонід Фінберг, Анастасія Негруцька

Термін виконання: 2016-2017 рр.

Джерело фінансування: Фонд видавничих Проектів для Центральної та Східної Європи (СЕЕВР), Амстердам.

Реєстраційний номер в УкрІНТЕІ:

Мета роботи: перекласти українською та видати книгу діалогів двох знаних інтелектуалів сьогодення – Зигмунта Баумана та Леонідаса Донскіса

Очікувані результати роботи: вимдання книги.

Кількість виконавців: 3

Стислий опис отриманих наукових результатів: Нова книжка британського соціолога Зигмунта Баумана та литовського політолога Леонідаса Донскіса є продовженням їхньої збірки «Моральна сліпота». У формі інтелектуального діалогу автори розмірковують над тим, що таке зло, досліджують його форми та способи виявлення у сучасному світі. У центрі уваги опинилася новизна зла, його постійні зміни, феномен «адіафоризації» як відмови від моральної оцінки. На думку філософів, сучасний світ перетворюється на світ, у якому відбувається відродження фаталістичної та детерміністської концепції маніхейства. Автори розмірковують над постімперським розвитком країн Східної та Центральної Європи (зокрема країн Балтії): наслідками спустошливого соціального експерименту. Окремий розділ книжки присвячено драматичному військовому протистоянню Росії з Україною, осмисленому в контексті від кафкіанства (стале зло) до орвеліанства (плинне зло, яке вербує прихильників).

Практична цінність результатів та продукції: Книга видана та доступна широкому загалу.

Використання результатів дослідження у навчальному процесі: Книга може бути використана в навчанні філософами, політологами, істориками, соціологами.

2.10.

Тема: Підготовка та видання збірки статей «Євреї та слов'яни. Том 25. Українсько-єврейська зустріч: Культурні виміри».

Керівник: Леонід Фінберг

Термін виконання: 2017 р.

Джерело фінансування: Українсько-Єврейська зустріч (Ukrainian Jewish Encounter).

Реєстраційний номер в УкрІНТЕІ:

Мета роботи: перекласти українською і видати збірку статей, присвячених вивченню взаємодії між українською та єврейською культурами від початку сімнадцятого століття

Очікувані результати роботи: видання книги

Кількість виконавців: 2

Стислий опис отриманих наукових результатів: В книзі розміщено статті з українсько-єврейської тематики таких авторів: Іллі Родова, Томаса Губки, Бориса Хаймовича, Леоніда Фінберга, Тараса Возняка та інших.

Видання «Українсько-єврейська зустріч: культурні виміри» є збіркою статей, присвячених вивченню взаємодії між українською та єврейською культурами від початку сімнадцятого століття, співредакторами якого є Вольф Москович, почесний професор Єврейського університету в Єрусалимі та Алті Родаль, співдиректор Канадійського благодійного фонду «Українськоєврейська зустріч».

Написаний провідними фахівцями з України, Ізраїлю та інших країн, збірка представляє всебічний погляд щодо висвітлення паралелей під впливом міжкультурних зв'язків різних галузей, у тому числі й образотворчого мистецтва, фольклору, музики, літератури та мовознавства, а також про те, як дві культури сприймають та відображають один одного.

Щедро ілюстроване видання містить велику кількість нової інформації щодо цієї малодослідженої тематики. Книга видана як 25 том багатотомника «Євреї та слов'яни», що виходить друком із 1993-го року у видавництві Єврейського університету в Єрусалимі.

Практична цінність результатів та продукції: Книга вийшла друком і доступна широкому загалу.

Використання результатів дослідження у навчальному процесі: Видання стане в нагоді студентам-культурологам та дослідникам юдаїки.

2.11.

Тема: Підготовка та видання книги Анджея Фрішке «Пристосування і опір. Дослідження з історії Польщі 1945–1980 років».

Керівник: Леонід Фінберг

Термін виконання: 2016-2017 рр.

Джерело фінансування: Фонд видавничих Проектів для Центральної та Східної Європи (СЕЕВР), Амстердам; Польський інститут в Києві, Посольство Республіки Польща в Україні.

Реєстраційний номер в УкрІНТЕІ:

Мета роботи: перекласти українською та видати монографію Анджея Фрішке.

Очікувані результати роботи: видання книги

Кількість виконавців: 3

Стислий опис отриманих наукових результатів: «Опір і пристосування – такі дві позиції формували поведінку поляків у всі періоди існування ПНР, – пише автор у вступному слові. І саме під таким кутом зору розглядає суспільні процеси, політичні концепції, опозиційні рухи в соціалістичній Польщі. Дослідження охоплюють період від 1945 року, коли країна опинилася в орбіті впливу СРСР, до 1980 року, коли після створення «Солідарності» та розгортання під її орудою широкого протестного руху комуністична влада запровадила військовий стан. Порушена тут тематика мало відома українському читачеві, тож, очевидно, приверне увагу дослідників і, можливо, спонукає до порівняння з тогочасною ситуацією в Україні (дисидентський рух, поширення самвидаву, суспільні позиції пристосування до системи та опору їй). Для істориків, політологів, політичних і громадських діячів, студентів гуманітарних спеціальностей та інших зацікавлених осіб.

Практична цінність результатів та продукції: Книга видана і доступна широкому загалу.

Використання результатів дослідження у навчальному процесі: Книга може бути корисна в навчання історикам та політологам.

2.12.

Тема: Підготовка та видання книги Амоса Оза і Фанії Оз-Зальцбергер «Євреї і слова».

Керівники: Леонід Фінберг, Ярослава Стріха

Термін виконання: 2016-2017 рр.

Джерело фінансування: Фонд видавничих Проектів для Центральної та Східної Європи (СЕЕВР), Амстердам.

Реєстраційний номер в УкрІНТЕІ:

Мета роботи: перекласти українською та видати книгу Амоса Оза і Фанії Оз-Зальцбергер «Євреї і слова».

Очікувані результати роботи: видання книги.

Кількість виконавців: 3

Стислий опис отриманих наукових результатів: Письменник та історик, батько й донька, мандрують сторінками єврейської історії у пошуках відповіді на запитання: чому слова настільки важливі для євреїв? На їхню думку, слова складають живий ланцюг, який простягається від Авраама до всіх наступних поколінь. Обговорюючи багато важливих тем, зокрема тяглість єврейської вченості, час і позачасся, єврейський індивідуалізм, жіночі

голоси в літературі, світську єврейську ідентичність, автори показують, що спадкоємність і традиція залежать від записаних слів і постійного діалогу між поколіннями. Майстерно написана, сповнена ліризму і теплого гумору, ця книга розрахована на найширше коло читачів.

Практична цінність результатів та продукції: Книга вийшла друком і доступна широкому загалу.

Використання результатів дослідження у навчальному процесі: Книга може бути використана в навчанні літературознавцями, дослідниками юдаїки, істориками, філософами та студентами інших гуманітарних спеціальностей.

2.13.

Тема: Підготовка та видання книги діалогів Йосифа Зісельса з Ізою Хруслінською «Господи, Ти відкрисш уста мої...».

Керівник: Леонід Фінберг

Термін виконання: 2016-2017 рр.

Джерело фінансування: Благодійні внески приватних осіб.

Реєстраційний номер в УкрІНТЕІ:

Мета роботи: Підготувати до друку та видати книгу діалогів знаної польської журналістки Ізи Хруслінської з відомим українським дисидентом та громадським діячем Йосифом Зісельсом.

Очікувані результати роботи: видання книги

Кількість виконавців: 4

Стислий опис отриманих наукових результатів: Йосиф Зісельс – громадський діяч, співпрезидент Асоціації єврейських організацій та общин (Ваад) України, голова Генеральної ради Євроазіатського єврейського конгресу, виконавчий віце-президент Конгресу національних громад України. В радянські часи – учасник дисидентського та правозахисного руху, член Української Гельсінської групи, політв'язень.

У бесідах із відомою польською журналісткою Ізою Хруслінською Йосиф Зісельс розповідає про свій життєвий шлях, боротьбу за права людини в СРСР, відновлення єврейських общин у незалежній Україні, українсько-єврейські відносини, проблеми новітньої історії та сучасної політики.

Практична цінність результатів та продукції: Книга видана і доступна широкому загалу.

Використання результатів дослідження у навчальному процесі: Книга може стати корисною у навчанні історикам та політологам.

2.14.

Тема: Підготовка та видання книги Леоніла Ушкалова «Ловитва невловного птаха: життя Григорія Сковороди» в серії «Постаті культури».

Керівник: Олексій Сінченко

Термін виконання: 2017 р.

Джерело фінансування: Благодійні внески приватних осіб.

Реєстраційний номер в УкрІНТЕІ:

Мета роботи: Видання інтелектуальної біографії видатного українського мислителя Григорія Сковороди.

Очікувані результати роботи: видання книги

Кількість виконавців: 4

Стислий опис отриманих наукових результатів: У цій книзі на основі багатого джерельного матеріалу подано біографію українського філософа й богослова Григорія Сковороди (1722–1794). Утім, це не лише життєпис видатної людини – тут постає яскравий образ України XVIII століття. Одинадцять розділів книги, в яких змальовано життя Сковороди, обрамлені двома окремими сюжетами – Prelude та Finale, що покликані надати

біографії Сковороди якомога більшої глибини, а також показати його першорядну роль в українській духовній традиції.

Практична цінність результатів та продукції: Книга видана і доступна широкому загалу.

Використання результатів дослідження у навчальному процесі: Книга може бути використана в навчання істориками та філософами.

2.15.

Тема: Переклад з їдишу українською та підготовка до видання повісті Шолом-Алейхема «Тев'є-молочник».

Керівник: Олександра Уралова

Термін виконання: 2016-2017 р.

Джерело фінансування: Видавництво «Знання»

Реєстраційний номер в УкрІНТЕІ:

Мета роботи: перекласти з їдишу найвідомішу повість Шолом-Алейхема «Тев'є-молочник».

Очікувані результати роботи: видання книги

Кількість виконавців: 2

Стислий опис отриманих наукових результатів: Повість «Тев'є-молочник» Шолом-Алейхема (1859—1916) побудована у формі монологів головного героя, звернених до самого автора, і дає читачеві можливість дізнатися, як жилося незаможній єврейській сім'ї на українських землях у складі Російської імперії. Зі сторінок книги постають «народний філософ» Тев'є, його дружина та доньки. Шолом-Алейхем називав Тев'є найулюбленішим із усіх створених ним літературних типів: він шляхетний і простакуватий, побожний і сповнений протиріч, розуміє людей, відчуває красу природи і ніколи не йде проти совісті. Останній розділ книги за радянських часів було вилучено цензурою. Повний текст твору українською мовою публікується вперше.

Практична цінність результатів та продукції: Видана книга – перший повний текст твору українською мовою.

Використання результатів дослідження у навчальному процесі: Книга може бути використана в навчанні літературознавцями.

3. НАУКОВИЙ ДОРОБОК ЗА ПІДЗВІТНИЙ РІК:

3.1. П у б л і к а ц і ї:

3.1.1. Монографії

3.1.1.1. Одноосібні

1. Ушкалов Леонід. **Ловитва невлонного птаха: життя Григорія Сковороди.** К.: Дух і Літера, 2017. – 368 с. (Серія «Постаті культури»)
2. Абрамсон Генрі. **Молитва за владу. Українці та євреї в революційну добу (1917–1920).** К.: Дух і Літера, 2017. — 320 с.: з іл.
3. Анджей Фрішке. **Пристосування і опір. Дослідження з історії Польщі 1945–1980 років.** К.: Дух і Літера, 2017. – 456 с.

3.1.1.2. Колективні

3.1.2. Підручники та навчальні посібники

1. **Цолін Дмитро. Арамейська мова біблійних текстів і Таргума Онкелоса.** К.: Дух і Літера – 2017. – 392 с.
2. **Давайте поговоримо. Розмовничок: навч. посіб. для учнів початкової та основної школи з навчанням і викладанням єврейських мов / Н. Бакуліна, Т. Батанова, А. Міладзе, Н. Риндюк; за заг. ред. Н. Бакуліної.** – Чернівці: АНТ ЛТД, 2017. – 52 с. – іл.

3.1.3. Інше

1. **Бауман Зигмунт, Донскіс Леонідас. Плинне зло. Життя без альтернатив.** К.: Дух і Літера, 2017. — 216 с., ISBN 978-966-378-545-5
2. **Євреї та слов'яни. Том 25. Українсько-єврейська зустріч: Культурні виміри.** За редакцією Вольфа Московича та Алті Родал. К.: Дух і Літера, 2017. — 320 с., з іл. (серія Бібліотека Юдаїки)
3. **Амос Оз і Фанія Оз-Зальцбергер. Євреї і слова.** К.: Дух і Літера, 2017. – 224 с.
4. **Господи, Ти відкриєш уста мої... Йосиф Зісельс у розмовах з Ізою Хруслінською.** К.: Дух і Літера, 2017. — 368 с. (Серія «Постаті культури»)
5. **Шолом-Алейхем. Тев'є-молочник.** Пер. з їдишу Олександри Уралової. — К.: Знання, 2017. — 223 с. — (Скарби).

3.2. Наукові статті

3.2.1. У журналах, що входять до наукометричних баз даних (Web of Science core collection та (чи) Scopus, Index Copernicus)

1. **Наталія Риндюк.** Яків Лещинський. Між життям і смертю: Десять років єврейського життя в Радянській Росії. Вільно: Видавництво Б. Кльоцкіна, 1930. [Переклад з їдишу і передмова Наталії Риндюк] // *Judaica Ukrainica.* – Vol. 6. – бл. 3 др.арк.
2. **Анна Прохорова.** Особливості волонтерської діяльності під час подій Майдану 2013-2014 років / А. Прохорова // *Український соціум.* № 4. - 2017 р. (прийнята до друку) – бл. 1 др.арк.

3.2.2. У фахових українських виданнях (з переліку наукових фахових видань України)

1. **Анна Прохорова.** Методологічні особливості дослідження особистих свідчень учасників Майдану 2013–2014 років методом напівструктурованого інтерв'ю / А. Прохорова // *Наукові записки НаУКМА. Соціологічні науки.* Т.196. – 2017 р. – С. 32-37. – 0.5 др. арк.
2. **Анна Прохорова.** Мотиви участі індивідів в протестних подіях Майдану 2013-2014 років / А. Прохорова // *Вісник Львівського університету (серія соціологічна).* Випуск 11. - 2017 р. (прийнята до друку) – 0.7 др. арк.

3.2.3. В інших виданнях України

2. Дещо про єврейську етнографію: Спогади учасника експедиції С. А. Анського [Переклад з іврити Катерини Драшпуль та Любові Шейнер; передмова і коментарі Наталії Риндюк] // *Єгупець.* – № 27. – 1 др.арк.

3.2.4. В іноземних виданнях

3.2.5. В іноземних журналах

3.2.6. Патенти, авторські свідоцтва

3.2.7. Публікації співробітників центру/лабораторії, завантажені за звітний рік в інституційний репозитарій НаУКМА (ekmair):

4. УЧАСТЬ У НАУКОВИХ ЗАХОДАХ: КОНФЕРЕНЦІЯХ, СЕМІНАРАХ, ЛІТНІХ ШКОЛАХ ТОЩО.

4.1. Перелік наукових заходів, організованих центром/лабораторією:

- Організовані і проведені самостійно центром/лабораторією:

4.1.1. Національні/регіональні

4.1.2. Міжнародні

- Організовані і проведені спільно із працівниками інших інституцій, закладів тощо.

4.2 Доповіді співробітників кафедри/наукового підрозділу на конференціях, семінарах, круглих столах:

4.2.1. Національних/регіональних

1. **Наталія Риндюк.** «Мы наш, мы новый мир построим...»: Идиш в Советском Союзе. «Перлини культури їдиш (для журналістів різних видань України)», Київ, 25–27 жовтня 2017 р.
2. **Наталія Риндюк.** «Амол из гевен...»: Из истории собирательства еврейской старины. «Перлини культури їдиш (для журналістів різних видань України)», Київ, 25–27 жовтня 2017 р.
3. **Наталія Риндюк.** Еврейская сокровищница национальной памяти. Семінар «Книга поколінь» в рамках Всесвітнього дня єврейських знань, Дніпро, 12 листопада 2017 р.
4. **Наталія Риндюк.** «Книга поколений», листая страницы. Идишланд: история украинского еврейства между двумя мировыми войнами. Семінар «Книга поколінь» в рамках Всесвітнього дня єврейських знань, Дніпро, 12 листопада 2017 р.
5. **Наталія Риндюк.** От фантастической страны Менделе до «Эдении»: утопический роман на идише. «Перлини культури їдиш (для викладачів єврейських шкіл України)», Київ, 15–17 грудня 2017 р.
6. **Анна Прохорова.** Вступ до теми «Облуда/інформаційна війна». Мультидисциплінарний Круглий стол молодих експертів «40 років після Гельсінкі: нові виклики свободі – насильство, ненависть, облуда», Львів, 6-7 квітня 2017 р.

4.2.2. Міжнародних

1. **Leonid Finberg.** The 1980s: One Decade, Two Epochs. The Ukrainian Jewish Encounter Roundtable on Jews and Ukrainians during the Postwar Soviet Period. The Pocantico Center of the Rockefeller Brothers Fund. Westchester County, New York, October 1-4, 2017
2. **Leonid Finberg.** 'I am my brother's keeper': the Nazi practice of repressing those who tried to save Jews. The Holocaust in Ukraine. New Perspectives on the Evils of the 20th Century. International symposium, Paris-Sorbonne University / Pantheon-Assas University, Paris, 9-11 March 2017
3. **Наталія Риндюк.** «Яков Лещинский: «Между жизнью и смертью». Міжнародна наукова конференція «Євреї України: Революція й післяреволюційна модернізація. Політика. Культура. Суспільство», Київ, 15–16 жовтня 2017 р.
4. **Наталія Риндюк.** От Менделе до «Эдении»: роман-утопия на идише. Міжнародна наукова конференція, присвячена 100-річчю з дня смерті Менделе Мойхера-Сфоріма, Одеса, 22–23 жовтня 2017 р.

5. МІЖНАРОДНЕ НАУКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО (З ЯКИМИ УНІВЕРСИТЕТАМИ, ФІРМАМИ ТОЩО). СПІЛЬНІ НАУКОВІ ПРОЕКТИ ТА ІНШІ ЗАХОДИ.

6. УЧАСТЬ СТУДЕНТІВ ТА АСПРАНТІВ НАУКМА У РОБОТІ ЦЕНТРУ/ЛАБОРАТОРІЇ

6.1. Студенти/аспіранти, які беруть участь у виконанні науково-дослідних тем:

- з оплатою праці
- без оплати (*прізвище, ім'я, курс, наукова тема*).

Тетяна Бородіна, аспірантка програми з юдаїки, підготовка посібника з історії євреїв України.

Валерія Діденко, 1 курс магістерської програми з журналістики, Віртуальний музей Василя Стуса.

Анастасія Парасків, філологія, 2 курс, робота з архівами.

Ярослава Перехожук, філологія, 2 курс, робота з архівами.

Поліна Плахіна, філологія, 2 курс, робота з архівами.

Тамара Хурцидзе, соціологія, 1 курс, робота з архівом Романа Корогодського.

Поліна Коваль, історія, 1 курс, робота з архівом Матвія Талалаєвського.

6.2. Студенти/аспіранти, які на базі центру/лабораторії виконували кваліфікаційні бакалаврські та магістерські роботи:

6.3. Кількість опублікованих статей, тез доповідей за участю студентів _____, із них самостійно _____

6.4. Студенти/аспіранти, які брали участь у проведенні заходів центру/лабораторії:

Анна Уманська, 1 курс магістерської програми з юдаїки, Підготовка та проведення виставки робіт Ольги Рапай-Маркіш «Повернення», Національний музей Тараса Шевченка, Київ, 6-17 грудня, 2017 року.

7. ІНША ДІЯЛЬНІСТЬ ЦЕНТРУ/ЛАБОРАТОРІЇ

Дата 7 грудня 2017 року

Керівник наукового центру:

Фінберг Леонід Кушелевич